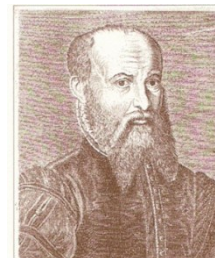

Heemkundige Kring Hilvarenbeek en Diessen

Ioannes Goropius Becanus

BELEIDSPLAN

Inleiding

In de afgelopen jaren is meerdere keren van gedachten gewisseld over het formuleren van het beleid van de vereniging. Daarbij zijn veel zaken van diverse importantie naar voren gebracht en besproken. Het resulteerde in een plan van activiteiten voor de korte en middellange termijn dat in elke bestuursvergadering werd bekeken en wordt aangepast; daarbij worden waar nodig ad hoc besluiten genomen over uitvoering en financiering. Er is meer dan voldoende reden om nu te komen tot een gestructureerde opzet, uitgaande van de onlangs geactualiseerde statuten.

Algemene doelstelling van de vereniging.

De vereniging heeft ten doel:

- a. de kennis van en de waardering voor het volks- en streekeigene, evenals het inzicht in de historische ontwikkeling daarvan te bevorderen (vergroten).
- b. het onderzoeken, bestuderen en doen veilig stellen van heemkundig belangrijke terreinen, onroerende en roerende zaken, voorwerpen en oudheidkundige gegevens in en van het werkgebied (te weten de gehele gemeente Hilvarenbeek en omstreken) van de vereniging.
- c. vertegenwoordiging en behartiging van de cultuurhistorische en archeologische belangen van de leden van de vereniging.
- d. de doelstellingen van de te Hilvarenbeek gevestigde stichting "Stichting Geschied- en Oudheidkundig Museum" (bij verkorting genaamd: Museum de Dorpsdokter) te bevorderen.
- e. met betrekking tot relevante zaken voortvloeiend uit het voorafgaande, het leggen van oorzakelijke en inhoudelijke cultuurhistorische verbanden die de grenzen van het werkgebied kunnen overstijgen, waarmee meerwaarde voor alle deelnemende partijen wordt gerealiseerd.

Doelstelling tot het bereiken van de doelen van de vereniging

Zij tracht dit doel te bereiken langs wettige weg en wel door:

- a. het organiseren van lezingen, excursies en tentoonstellingen en het stimuleren van studies over ieder terrein dat onder het begrip "heemkunde" valt;
- b. andere verenigingen en personen evenals de overheid en andere instanties, al dan niet gevraagd, te informeren en te adviseren over vraagstukken van oudheidkundige en/of heemkundige aard en het aan hen tijdig ter kennis brengen van gevallen, waarin zij in het beleid op dit gebied falen of dreigen te falen;
- c. het inventariseren en vastleggen van heemkundige en oudheidkundige gegevens binnen het werkgebied van de vereniging;
- d. het (doen) publiceren van resultaten van onderzoekingen, studies en inventarisaties;
- e. het deelnemen in het bestuur van voormelde stichting;
- f. het bieden van hulp bij het onderhoud en tentoonstellen van de bezittingen van gemelde stichting;
- g. het stimuleren dat derden initiatieven nemen welke de voormelde doelstellingen bevorderen en het ondersteunen van dergelijke initiatieven;
- h. het verrichten van alles wat het doel van de vereniging bevordert of ten dienste kan zijn of daarmee in de ruimste zin verband houdt;
- i. het middels kennisoverdracht interesseren en betrekken van (jonge) dorpsgenoten bij materie en organisatie teneinde de doelstellingen in de toekomst te waarborgen.

Activiteiten

1 *Excursies en lezingen*

De hierna genoemde excursies en lezingen worden geïnitieerd en georganiseerd door enkele bestuursleden. Waar mogelijk wordt binnen de vereniging ondersteuning gevraagd aan en verleend door deskundigen. Het verdient aandacht de kennis op dit terrein uit te breiden.

a. *Excursies*

Jaarlijks worden excursies georganiseerd met een heemkundige en/of cultuurhistorische achtergrond voor leden en mogelijk ook niet-leden. Deze kunnen het karakter hebben van een wandeltocht, fietstocht o.i.d. of andersoortig vervoer. Er wordt naar gestreefd in het najaar een excursie met een wat verdere bestemming te organiseren.

b. *Lezingen*

1. Na afloop van de jaarvergadering is telkenmale ruimte gereserveerd voor een lezing waarbij gezocht wordt naar een onderwerp dat aansluit bij de doelstelling van de vereniging. Er bestaat een voorkeur voor onderwerpen met een couleur locale; vandaar dat historische foto's regelmatig worden getoond.
2. Twee tot drie maal per jaar wordt een lezing/presentatie verzorgd zo mogelijk op een plaats van enig heemkundig of cultuurhistorisch belang, zoals daar zijn Museum Brouwerij De Roos, Flierefluiter, Gouden Carolus, 't Schouwke, enz. Opzet is een korte lezing/presentatie om daarna onder het genot van een drankje over de presentatie van gedachten te wisselen. Deze samenkomsten mogen zich in een grote belangstelling verheugen. Zij bevorderen het contact tussen de leden en bieden gelegenheid tot het uitwisselen van gedachten en ideeën.

2 *Het inventariseren en vastleggen van heemkundige en oudheidkundige gegevens*

Op dit terrein zijn twee werkgroepen actief:

a. *De werkgroep foto's en andere archivalia*

Door een groep vrijwilligers is gewerkt aan het vastleggen van foto's van de zestiger, zeventiger en tachtiger jaren van de twintigste eeuw uit de collectie van Ran Naaijken en heeft een selectie daaruit vervolgens in boekvorm uitgegeven.

Het vastleggen van beelden met heemkundige en cultuurhistorische waarden zal door het bestuur gestimuleerd en indien nodig en mogelijk geïnitieerd worden.

b. *De werkgroep Archeologie en werkgroep kleine monumenten en boerderijen*

De primaire verantwoordelijkheid voor archeologie en monumenten ligt bij de gemeente. De heemkundige kring kan desgewenst gezien zijn specifieke kennis een waardevolle bijdrage leveren aan de gemeentelijk archeologische waardekaart. Vanwege de toenemende activiteiten zijn meer deskundige personen vereist en de heemkundige kring zal dan ook geïnteresseerden in staat stellen cursussen te volgen.

De gedigitaliseerde kleine monumenten worden geplaatst op de HKK-site.

De boerderijen in de gemeente Hilvarenbeek zijn geïnventariseerd en gefotografeerd; publicatie hiervan wordt overwogen (mede i.v.m. privacy).

3 *Overige werkgroepen.*

a. *Heemtuin d'n Doornhof*

Een zeer grote en actieve werkgroep beheert de heemtuin van de vereniging, dit onder leiding van een eigen bestuur, dat jaarlijks overlegt met en verantwoording aflegt aan het bestuur van de heemkundige kring.

b. *Bibliotheek*

De boekeninventaris van de heemkundige kring is tot op heden ondergebracht in een opslagkast van het museum. Mede door dit gebrek aan een optimale ruimte bestaat er geen mogelijkheid de inventaris beschikbaar te stellen aan de leden en andere geïnteresseerden. Er wordt gezocht naar mogelijkheden op dit gebied, ook in samenwerking met derden. Wat geldt voor de boeken, geldt in zekere mate ook voor de tijdschriften die van zusterverenigingen en van landelijke organisaties worden ontvangen. Ook deze moeten, indien mogelijk, beschikbaar zijn voor belangstellende leden.

c. *(Straat)namencommissie*

Deze commissie adviseert de gemeente bij de (her)benaming van straten in de gemeente Hilvarenbeek. Afhankelijk van de plaats worden ad hoc een aantal leden/vrijwilligers gevraagd de gemeente van historische informatie te voorzien m.b.t. het gebied van aanleg.

d. Adviescommissie cultuurhistorie

Deze werkgroep werkt nauw samen met de gemeente Hilvarenbeek en adviseert gevraagd en ongevraagd de gemeente betreffende materiële erfgoedzaken aan de hand van de Cultuurhistorische Waardenkaart waarin opgenomen Rijksmonumenten, Gemeentelijk monumenten en Beeldbepalende panden.

e. Tijdelijk samengestelde werkgroepen

- 500 jaar JGB: in 2019 herdenkt onze heemkundige kring de 500ste geboortedag van haar naamgever Ioannes Goropius Becanus.
- Heerbaan der Hertogen: samen met zustervereniging Nicolaus Poppelius werken we aan de reconstructie van oude baan van Leuven naar 's-Hertogenbosch.
- Vijftig jaar beschermd dorpsgezicht: om te vieren dat de Vrijthof met omgeving al 50 jaar lang behoort tot het beschermd dorpsgezicht worden i.s.m. gemeente en Infopunt Hilvarenbeek attentietegels geplaatst bij historische gebouwen.

f. Deelname aan externe werkgroepen

Binnen de gemeente Hilvarenbeek zijn veel activiteiten gaande waaraan de vereniging haar bijdrage levert. Om er enkele te noemen: de plaatselijke monumentencommissie, de Cultuurloper, werkgroep Zwaar Landbouwverkeer, platform Beekse Buiten.

Ook wordt haar gevraagd op ad hoc basis medewerking te verlenen aan organisaties of eenmalige activiteiten waarvan de werkzaamheden raakvlakken vertonen met de doelstellingen van de heemkundige kring. Te denken valt hierbij aan verenigingen op het gebied van natuur en milieu, bevrijdingsfeesten, dorpskwis Kwistut. Zo mogelijk worden aan verzoeken in deze voldaan.

Daarnaast worden door de vereniging gevraagd en ongevraagd adviezen gegeven aan de (plaatselijke) overheid als daar aanleiding toe bestaat.

4 Nieuwsbrieven en andere publicaties

De vereniging streeft ernaar haar leden regelmatig te informeren over zaken betrekking hebbend op haar doelstellingen. Daar wordt o.m. in voorzien door de hiervoor genoemde lezingen en door periodieke schriftelijke informatie.

a. Nieuwsbrief "Tussen Paradijs en Toekomst"

De nieuwsbrief is ontstaan in de tachtiger jaren van de vorige eeuw en slaagt er mede door een actieve en enthousiaste redactie in drie maal per jaar een tijdschrift van hoge kwaliteit af te leveren. Er wordt zowel aandacht besteed aan geschiedkundige als archeologische zaken, alsook aan hedendaagse heemkundige onderwerpen.

Het tijdschrift wordt verspreid onder alle leden en is tegen kostprijs beschikbaar voor geïnteresseerden.

b. Digitale nieuwsbrief

Afhankelijk van het aanbod aan nieuws en wetenswaardigheden worden alle leden maandelijks geïnformeerd over van belang zijnde zaken. Het betreft uiteraard zaken van heemkundige aard zoals publicaties van derden, tentoonstellingen, lezingen door derden etc. en ook mededelingen over cursussen die direct of indirect verband houden met de doelstellingen van de vereniging.

c. Website

Deze beoogt leden en andere geïnteresseerden informatie over onze activiteiten te verstrekken. Daarnaast streven wij ernaar onze fotocollectie te presenteren en de inhoud van de nieuwsbrieven digitaal zichtbaar te maken.

De uitvoering is in professionele handen en wordt begeleid door één van de bestuursleden.

d. Boeken

Door de vereniging zijn in het verleden een tiental boeken uitgegeven. Het betrof boeken over plaatselijke heemkundige en historische onderwerpen. De vereniging steunt redactioneel en financieel initiatieven op dit terrein en is attent op de mogelijkheden.

5 Educatie

Het stimuleren en vergroten van kennis over het verleden in brede zin is van groot belang. De vereniging ondersteunt hierin de activiteiten van het museum "De Dorpsdokter". Een van de vele activiteiten van het museum heeft betrekking op educatie d.m.v. contacten met het onderwijs; met name met het basisonderwijs is er goed overleg en worden jaarlijks activiteiten georganiseerd. De door gemeente ingestelde Cultuurloper, waartoe ook de erfgoededucatie behoort, wordt door de heemkundige kring daadwerkelijk ondersteund.

6 Collecties: samenstellen en openbaar maken

Zoals hiervoor bij de doelstellingen al is aangegeven bestaat er een intensieve samenwerking met en ondersteuning van museum "De Dorpsdokter". Er wordt naar gestreefd om versnippering van collecties te voorkomen. In goede samenwerking met de Stichting Behoud de Beekse Toren is de collectie van de Stichting Geschied- en Oudheidkundig museum ondergebracht op de torenzolder.

Veel erfgoedmateriaal, zoals foto's, is ondergebracht bij het Regionaal Archief in Tilburg.

Accommodatie

De vereniging beschikt over een Heemkamer met de bibliotheek, het archief, opslag van oude boeken, foto's, negatieven, videobanden, dvd's, cd's en andere materialen. De heemkamer bevindt zich boven Museum De Dorpsdokter.

Door de goede samenwerking met het museum kan het bestuur, wanneer de heemkamer te weinig ruimte biedt, terecht in het museumgedeelte.

De heemkamer biedt een ontmoetingsplek voor haar achterban en kan op die manier de onderlinge verbondenheid en samenhang te versterken.

Bestuur en administratie

Het bestuur bestaat uit tenminste drie en ten hoogste zeven leden, welke worden benoemd door de algemene ledenvergadering uit de leden van de vereniging. Kwantitatief is aan deze statutaire eis voldaan en ook kwalitatief is voldoende kennis in huis om de vereniging te leiden, contacten te onderhouden met de werkgroepen en haar naar buiten te vertegenwoordigen.

De voorzitter wordt door de bestuursleden uit hun midden gekozen. Bij ontstentenis wordt deze functie "ad interim" vervuld door één van de bestuursleden.

De administratie wordt verzorgd door de secretaris en de ledenadministratie is in handen van een actieve vrijwilliger.

Public Relations en ledenwerving

Het is belangrijk ervoor te zorgen dat de bekendheid van de Heemkundige Kring toeneemt.

Er wordt naar gestreefd frequenter en uitgebreider na elke uitgave van het periodiek een verslag te laten plaatsen in de plaatselijke media. Een tweewekelijks kort historisch artikelje draagt hieraan bij. Ook door lezingen en excursies te organiseren die toegankelijk zijn voor niet-leden kunnen een bijdrage leveren aan de naambekendheid van de kring. Het motiveert de deelnemers wellicht om zich aan te sluiten bij de kring.

Externe relaties.

a. Museum "De Dorpsdokter"

In het verleden zijn de heemkundige kring en het museum in elkaars verlengde ontstaan. In feite was het museum een activiteit van de kring en is er vanwege de juridische bestaanszekerheid in de zeventiger jaren van de vorige eeuw voor gekozen om een aparte rechtspersoon (in de vorm van een stichting) te creëren.

Formeel is Museum "De Dorpsdokter" dus een externe relatie. Maar wel één waarvan het bestuur grotendeels wordt gevormd door alle bestuursleden van de kring.

De verbindingen zijn dan ook zeer hecht.

Via "De Dorpsdokter" bestaan er contacten met de overige musea en de V.V.V. in Hilvarenbeek.

b. "Brabants Heem"

De stichting Brabants Heem overkoepelt momenteel 120 Brabantse heemkundekringen met meer dan 30.000 leden. De heemkundige kring is daar bij aangesloten.

Enkele leden bezoeken de vergadering van de Kring van Aangeslotenen die jaarlijks in Oirschot wordt gehouden alsook de Regio-vergaderingen die twee keer per jaar worden georganiseerd. In het blad "Erfgoed Brabant" kunnen heemkundige kringen recensies van uitgebrachte boeken laten publiceren en het in het vlugschrift "Het Koeriertje" eigen activiteiten.

c. Collega-verenigingen in de grensstreek

In de gemeente Hilvarenbeek is de Werkgroep Heemkunde Esbeek actief. De contacten zijn goed; de voorzitter/secretaris is lid van het bestuur van de heemkundige kring.

Met de Belgische en Nederlandse heemkundige verenigingen in de grensstreek bestaat een samenwerking welke verdieping behoeft. Recent zijn in samenwerking met de Heemkundekring Nicolaus Poppelius uit Poppel grensborden geplaatst.

d. Regionaal Archief Tilburg

Het Regionaal Archief Tilburg bewaart de historische informatie van veel aangesloten gemeenten met hun kerkdorpen. Het archief van de parochies Diessen, Esbeek, Haghorst en Biest-Houtakker is helaas (nog) niet ondergebracht.

De gemeente Hilvarenbeek heeft een enorm rijk archiefbestand. Vooral de Schepenbank-registers en het Oud Administratief Archief zijn vergeleken met andere dorpen indrukwekkend. Ook de heemkundige kring heeft om praktische redenen "eigen" materiaal (waaronder foto's) ondergebracht bij het Regionaal Archief in Tilburg.

e. Archeologische activiteiten

Binnen het bestuur van de heemkundige kring vertegenwoordigt één persoon op archeologisch gebied de vereniging en coördineert initiatieven en activiteiten. Hij is ook het aanspreekpunt voor de gemeente en meestal wordt hem tijdens de voorbereiding van een archeologisch project om advies gevraagd.

Helaas worden archeologische rapporten niet altijd aan de vereniging toegestuurd.

Financiën

Het is zonder meer duidelijk dat een vereniging als de onze met ambitieuze doelstellingen over een gezonde financiële positie moet beschikken. In de afgelopen jaren zijn wij er in geslaagd met een sluitende begroting te werken. Dat vergt natuurlijk wel een attent inkomens- en uitgavenbeleid. Hierna geven wij aan op welke wijze wij gelden verwerven, besteden en beheren.

1. Inkomsten (structureel en incidenteel)

Structureel zijn de contributies van de leden de voornaamste bron van inkomsten van onze vereniging. Daarnaast kunnen subsidies, donaties, schenkingen, erfstellingen, legaten en alle andere wettige baten structurele en incidentele baten zijn die zorgen voor verdere inkomsten.

2. Bestedingen. (museum, heemtuin, nieuwsbrief, bestuur etc.)

Naast de kosten die het bestuur en haar werkgroepen maken om de doelstelling van de vereniging te verwezenlijken ondersteunt onze vereniging structureel de Stichting Geschied- en Oudheidkundig Museum en de Heemtuin.

3. Beheer van vermogen

Het bestuur beheert het vermogen van de vereniging en legt jaarlijks verantwoording af aan de algemene ledenvergadering(ALV) over het gevoerde financiële beleid. Voorafgaand aan de ALV controleert de kascontrolecommissie de boekhouding van de vereniging die door de penningmeester wordt bijgehouden. Jaarlijks wordt aan de ALV gevraagd de door het bestuur opgestelde begroting, voor het komende jaar, goed te keuren.

Actiepunten

Op basis van doelstellingen en plannen worden actiepunten in het bestuur ad hoc geformuleerd en geactualiseerd. De uitvoering geschiedt door een individueel lid of samengestelde werkgroep.

